

Benim için En Büyük Noktai Siyaset ve Mem. bai Şefaati Milletimin Sinesidir. ATATÜRK

Perşembe

10

KASIM 1949

Sene: 2 - No. 551

Fiatı 10 kuruştur.

MATBAA: İst. Gennanadır B. Telgraf: İstanbul - Mürriyet. Telefonları: 20025 - 20001

Hürriyet

GÜNLÜK MÜSTAKİL SİYASİ GAZETE

Abone: Türkiye için senelik 36 mlt aylığı 15, üç aylığı 5 liradır. Marj memleketlere katılmaktadır.

La Familia

Kadın Aleminin rakiplisiz şaheseri, meşhur El İş ve Model mesomasının türkeçe ilâveli 340 ve 345 üncü sayıları çıktı. Net Kıtabevi.

Büyük yasımızın on birinci yıldönümü

Bugün Ebedî Şef Atatürk'ü anacağız

Bugün, Ebedî Şef Atatürk'ün ölümünün 11 inci yıldönümüdür. Büyük Ata'nın fanî vücudu bundan tam 11 yıl evvel saat 9 u 5 geçe aramızdan ayrılmıştı. Büyük ölünün ölmez hatırasını taziz için, bugün yurdun her yanında ölüm saati olan dokuz beş gece ihtifaller yapılacaktır. Şehrimizde de bütün okullarda, Halkevierinde, Üniversite ve diğer teşekküllerde aynı şekilde tertip edilen program tahtında merasim yapılacaktır.

Evvelâ, dokuz beş gece Büyük ölünün hatırasını tazizen beş dakika sikküt edilecek, bilâhare Atatürk'ün hayatı ve memleketi yaptığı büyük hizmetler hakkında hitabeler verilecek ve İnönü'nün beyanamesi okunacaktır.

Yine bugün öğleden sonra saat 16 da Eminönü Halkeviinde Milli Türk Talebe Birliği tarafından bir toplantı tertip edilmiştir. Bu toplantıda bir çok profesör ve muharirler Atatürk'ü muhtelif bakımlardan tahlil ederek söz söyleyeceklerdir.

Başbakan Çanakkale'de

Halkla konuştuğundan sonra Gelibolu'ya hareket etti

Çanakkale, 9 (Hususi) — Başbakan Şemsettin Günaltay bugün saat 13.20 de Balıkesir yoluyla şehrimize gelmiştir. Şehrin dışında hususî merasimle karşılanan Başbakan Belediye tarafından Ordu evinde verilen ziyafette bulunmuş ve yemeği müteakip Halkevi salonunda kalabalık bir halk kültürüne hitap ederek, karakterli ve namuslu insanların şeref ve faziletini belirtmiş ve çok çalışmak gerektiği tavsiyesinde bulunmuştur.

Başbakan bundan sonra yeni ve dürüst bir seçim yapılması için bir kanun hazırladığını vatandaşların reylerini serbestçe verebileceklerini ve hiç bir ziyatçı görülmeyeceklerini, yalnız vatandaşların reylerini verecekleri kimselerin çok namuslu, faziletli ve kafası işleyen bilgili kimseler olmasına dikkat etmelerini ve bu tarzı hareketin memleket için çok hayırlı olacağını izah ederek konuşmasını bitirmiştir.

Şemsettin Günaltay saat 16 da Gelibolu'ya hareket etmiştir.

Atif Ödül'ün askerliği meselesi

A. Kemal Silivri'li son beyanatını tadviz ediyor

İstanbul'da yapılan son ara seçiminde milletvekili seçilen Atif Ödül'ün seçim mazbatasına E. M. M. inde konuşulduğu sırada İstanbul milletvekili Ahmet Kemal Silivri'li yeni milletvekilinin askerlik durumu hakkında ihbar mahiyetinde bazı sözler söyleyerek meseleinin Milli Müdafaa Bakanı tarafından tadvizini istemiş, Atif Ödül de bu beyanata dünkü sayımızda cevap vermiştir. Dün, Ahmet Kemal Silivri'li Mecliste yaptığı beyanat hakkında bize şunları söylemiştir: — "Atif Ödül arkadaşımız hakkında bir gün dahi askerlikle alakadar olmadığının 'esker kacak'ı tabirinin ne demek olduğunu (Devamı Sa. 6, Sü. 5 te)

Avrupa'ya silah yardımı başlıyor

Vashington, 9 (AP) — Birleşik Amerika Dışişleri ve Milli Savunma Bakanlıklarına mensup 25 memur, 1 milyar dolar kıymetindeki Amerikan silahlarını taşıyacak 8 Atlantik Paketi devletleriyle müzakere yapmak üzere yurtdışı uçakları Avrupa'ya hareket ettireceklerdir. 12 kişilik bir grup Londra'ya giderek İngiltere, Fransa, Belçika, Lüksemburg ve Hollanda temsilcileriyle görüşeceklerdir.

Sadak dün bir basın toplantısı tertip etti

Bakan Avrupa Birliği Komitesinin çalışmaları, Bovin ve Çaldaris'le yaptığı temaslara dair izahat verdi

Paris'te Avrupa Birliği Dışişleri Bakanları Komitesinin son toplantılarına iştirak ettikten sonra şehrimizde düzenlenen basın toplantısında konuşulan Bakan Sadak dün akşam kendisiyle görüşen gazetecilerle seyahati hakkında verdiği izahatla meşhurdur. — "Bildiginiz gibi Avrupa Konseyi Dışişleri Bakanları Komitesi ne iştirak etmek üzere Paris'e gittim. Toplantı üç gün sürdü. Bu müddet zarfında gündemde bulunan 50 ye yakın maddede görüşmeler yapıldı. Tahmin edersiniz ki bu müddet zarfında geniş tartışmalar yapıldı. Avrupa Birliği hakkında büyük kararlar verilemez. Buradan giderken de söylediğim gibi, gündem teşkil eden maddeler İstisnâ Meclis'in geçen ağustos ayında Strasbourg şehrinde yaptığı toplantılarda karar altına aldığı şeylerdir. — Bunlardan bir kısmı Avrupa Konseyi yasasında bazı değişiklikler yapılmasını teklif ediyordu. Dışişleri Bakanları Komitesi, henüz tecrübe edilmemiş bir anlaşmanın ilk anda tadilini ve bu tadilin birkaç ay gecikmeden Millet Meclislerine teklif edilmesini uygun gördü. Bununla beraber İktisat Meclisinin de arzularını yerine getirmek için idari bazı kararlar alındı. — Yine bu arada tamir için fabrika ve havuzlara gelmiş bulunan ticaret gemileri ve donanmaya mensup bazı küçük tekneler de demir tanyarak, birbirleri üzerinden düşmek tehlikesini geçirmişlerdir. — Korkulu anlar İstisnâ havuzlarında ve civarında bulunan gemiler de aynı şekilde korkulu anlar geçirmişlerdir. Bu esnada çok şiddetli esmekte olan lodosun tesiriyle bir taraftan meyden Tarsus vapurunun açık bulunan lombazlarından içeriye sular girmeye başlamış ve tamir ve yine geminin alt katlarını sular istila etmiştir. Suların tahliyesi için dışardan müdahale yapılmış ve geminin geç vakitlerine kadar sularını boşaltılmasına çalışılmıştır. — Avrupa'ya, Avrupa İktisadi İşbirliği Konseyine iştirake gittim. Milletine has bir açıklıkla ifade Konseyin müzakere mevzuu diye bildirim ki belki Avrupa tarihinde bir dönüm noktası teşkil edecek anlaşmaları Konseye getirmeleridir. Avrupa'ya yarın ne karar verildi. Bu tarihte toplantı eden Amerika, bu sefer Marmarada sefer yapan gemilerden İstanbul gelenler, rüzgârın arkadan esmesi dolayısıyla vakitlerimizin gümrük itihadına ilk

Evvelki geceki lodos fırtınası

Vapurlar işliyemedi, telefonlar ârıza yaptı

Evvelki gece saat 23 ten sonra şehrimizde şiddetli bir sağnakla birlikte başlayan lodos fırtınası denizlerde ve hattâ ilman içinde büyük küçük bütün deniz vasıtalarını tehlikeli bir duruma düşürmüştür. Fırtına bir aralık o kadar kuvvetlenmiştir ki, Halleçte demirli bulunan vasıtalar bile demir tanyarak ve bu esnada birkaç sandal da karaya vurmuştur. — Yine bu arada tamir için fabrika ve havuzlara gelmiş bulunan ticaret gemileri ve donanmaya mensup bazı küçük tekneler de demir tanyarak, birbirleri üzerinden düşmek tehlikesini geçirmişlerdir. — Korkulu anlar İstisnâ havuzlarında ve civarında bulunan gemiler de aynı şekilde korkulu anlar geçirmişlerdir. Bu esnada çok şiddetli esmekte olan lodosun tesiriyle bir taraftan meyden Tarsus vapurunun açık bulunan lombazlarından içeriye sular girmeye başlamış ve tamir ve yine geminin alt katlarını sular istila etmiştir. Suların tahliyesi için dışardan müdahale yapılmış ve geminin geç vakitlerine kadar sularını boşaltılmasına çalışılmıştır. — Avrupa'ya, Avrupa İktisadi İşbirliği Konseyine iştirake gittim. Milletine has bir açıklıkla ifade Konseyin müzakere mevzuu diye bildirim ki belki Avrupa tarihinde bir dönüm noktası teşkil edecek anlaşmaları Konseye getirmeleridir. Avrupa'ya yarın ne karar verildi. Bu tarihte toplantı eden Amerika, bu sefer Marmarada sefer yapan gemilerden İstanbul gelenler, rüzgârın arkadan esmesi dolayısıyla vakitlerimizin gümrük itihadına ilk

Türk pamuğuna fazla talep var

Gemil Sait Barlas Avrupa İktisadi İşbirliği Konseyinin çalışmalarını ve varılan kararları anlattı

Avrupa İktisadi İşbirliği Konseyine iştirak ettikten sonra evvelki gün uçakla şehrimize gelen beş memleketlerin ve dün akşam Ankara'ya hareket kargılıklı para anlaşmaları yapmaden Devlet Bakanı Cemil Salt'ın aynı derecede kürumunu Barlas dün Etilbankta bir basın toplantısı tertip etmiş ve Konsey'in çalışmalarını Avrupa'ya yarın ne karar verildi. Bu tarihte toplantı eden Amerika, bu sefer Marmarada sefer yapan gemilerden İstanbul gelenler, rüzgârın arkadan esmesi dolayısıyla vakitlerimizin gümrük itihadına ilk

Üçler

Dün Pariste çalışmaya başladılar

Almanya da Batı devletleri camiasına kabul olunacak

Dünkü toplantıda memnuluk verici neticelere varıldı. Paris, 9 (AA ve AP) — İngiltere, Fransa ve Amerika Dışişleri Bakanları, bugün bir sabahleyin, diğer de ögleden sonra olmak üzere iki toplantı yaparak dünya meselelerini gözden geçirmeye başlamışlardır. İlk toplantı 2 saat 25 dakika, ikinci toplantı 4 saat 30 dakika sürmüştür. — Bir Amerikalı sözcü: "Muhtelif mevzular gözden geçirildi ve görüşmeler yalnız Almanya'ya inhisar etmedi... demıştır. — Müsterek tebliğ Dışişleri Bakanları toplantısından sonra bu akşam şu tebliğ yayınlanmıştır: — "Fransa, İngiltere ve Birleşik Amerika Dışişleri Bakanları, müsterek menfaatlerini ilgilendiren meseleleri ve bilhassa Almanya'da güttükleri dansistik siyasetin anlaşmaları hakkında bugün sabahleyin ve öğleden sonra Dışişleri Bakanlığında bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda memnuluk verici neticeler alınmıştır. Görüşme. (Devamı Sa. 6, Sü. 4 te)

Aciz halinde olan firmanın durumu

Bankalar firmayı iflâstan kurtarmak için bir hal çaresi arıyorlar

Mali vaziyeti sarıslarak iflâsa doğru sürüklenen firma hakkında ki rivayetler dün genişleme başlamıştır. Bu firmanın krom satışlarına mukabil yabancı bir memleketten 200 bin sterlin avans aldığı ve karşılığını temin edemediği söylenmektedir. Bugüne kadar bu firmanın zararının 5.6 milyon lira arasında olduğu tahmin edilmekte ise de bunun on milyon liraya kadar yükseldiği ileri sürülmektedir. Hali hazırda mezkûr firma ile alakalıları arasında tam bir mutabakat hasıl olmamakla beraber, bankaların özami kolaylık göstererek bir sureti hal aramakta oldukları anlaşılmaktadır. Bununla beraber hâdis piyasa sarıslak mahiyette olduğundan ticaret âleminde. (Devamı Sa. 6, Sü. 7 de)

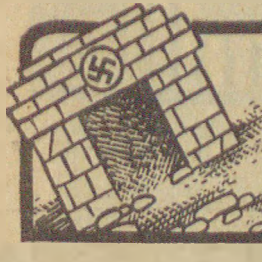
Kömür dağıtım işinde yenilikler

Kok kömürü çuvalar içinde evlere kadar getirilip teslim olunacak

Ankara, 9 (Telefonla) — Kömür Tevzi Müessesesi bu ayın 20 sine kadar Ankara halkına yapacağı tevziyi bitirmiş olacaktır. Daha evvelki senelerde bütün kömürün devami olarak teslimi, bu sene alınan tedbirler neticesinde ilk defa olarak kömür başlanıncaya kadar bitmiş olacaktır. — Kömür Tevzi Müessesesi remlî daire ve seferahanelerin istihkakı olan kömür miktarının bugüne kadar ancak üçte birini vermiş, geri kalan kısmını vermemiştir. — Halkın istihkakı bulunan kömür tevziyi yapıldıktan sonra remlî daire ve teşekküller letihkaklarının geri kalan kısmını almaya devam edeceklerdir. (Devamı Sa. 6, Sü. 7 de)

Hacı'nın katili dün idam edildi

Tahrân, 9 (A.A.) (United Press) — Eski Başbakan ve Saray Nazırı Abdül Hüseyin Hacı'nın katili Emami bu sabah asılmıştır. İdamı görenler katilin darağacına çıkarırken "Önü öldürdüğünden dolayı memnunuz... diye bağırarak söylemişlerdir. Eski Başbakanın katili, cinayeti işledikten bes gün sonra asılmıştır. — İran Askerî Mahkemesi bir başkan ve bir de muhariri bir sene hapse mahkûm etmiştir. Yedinci Vatan gazetesi, basyazarı ve Cevahirül-Kalem muharirinin bu mahkûl idam hükümlerine aleyhine yazdıkları bazı yazılardan dolayıdır.

Hitlerin Sığınağında SON GÜNLER

"...Harbi kaybettik..."

Burgdorf biraz sonra telefon etti. Hitler, karanlıktan istifade edilerek Elbe'nin iki tarafında Dresden ile Dessau arasında gariban kıtalarının doğru geri alınmasını emretti. Bu hareket Amerikalılarla Rusların birleşmeleri imkânını verincekti. Bir kaç saat sonra Cenebi Almanya'yı melekletin diğer kısımlarına bağlayan on beş kilometre genişliğindeki koridorun son Alman arabaları geçmeğe başladı. Yarın sabah memleket katli suretiyle iki kısma ayrılacaktı. Fakat bu harpe sık görüldüğü gibi Ruslar hiç belenmedik bir anda oldukları yerde durdular. Yine (tahmin) mesafede Karagahıma on kilometre mesafede Baruth'da bulunan kuzi tanklar ciddi bir mukavemet uğramıyordu. Fakat bereket verin yerlerinden kımıldamıyorlardı.

Nihayet saat on üçte, Karagahın Potsdam Eiche'deki hava kuvvetleri kışkırtılarak nakledilmesini Hitler'den emir toplandı. Aynı zamanda mutad toplantının bugün Başvekalette saat 14.30 da yapılacağı bildirildi.

Karagah'ta alelacele hareket haklıları yapıldı. Bütün muhabere aletleri söküldü. Saat 14 te kafilenin başına geçerek büyük kapıdan çıktık ve Berlin yolunu tuttuk. Saat beş civarında büyük bir kalabalık vardı. Bir çok kimseler atlı yük arabalarına binmişlerdi. Bir çokları da el arabaları ve çocuk arabalarıyla yola çıkmışlardı. Halkın büyük bir ekseriyeti yaya yürüyorlardı. Bunların hepsi de Rusların elinde kalmamak için nereye gitdiklerini bilmeden rastgele yollara çıkıyorlardı. Muhtelif yerlerdeki tank barajlarından arsızlar ince bir seni halinde mütemadilen sıziyorlardı. Tahta ve taştan yapılan hüyük barajlarının üzerinde çocuklar oynuyorlardı. Başlarına kâğıttan sarıya boyanmış, ellerine biber tatarı ve kademli akmışlar, zamız ve tedarik, bise garip karettir yapıyorlardı. Firari kütüphanelerini arsızlar kendimizde bir yol açarak Potsdam istikametinde gidiyorlardı.

Yolda tesadüf ettimiz bir arabacı bize Rusların Berlin'in merkezini atış altına aldıklarını bildirdi. Dorotheenstrasse'de yerden yaralılar kaldırılmıştı. O anında Başvekalette Führer'in yanına gitmiştim. Ben toplantıda mahalese hazır bulunamadm. Fakat Baron Loringhoven bana sonradan olup bitenleri anlattı. Hitler, son defa olarak parti, devlet ve ordu müesseselerinin etrafına toplanmıştı. Bu toplantıda 22 Nisan 1945 gününde Rus öblüsleri Berlin sokaklarında patlarlar Hitler ilk defa olarak mağlûp olduğunu itiraf etmişti. Arkadaşlarının kararına çıktığı zaman:

"Harbi kaybettik... Kendimi öldürdüm..." demmişti. Hitler, yanı zamanda Berlin'de kalacağını ve umumî karargahla birlikte Batya doğru gitmeyeceğini de söylemişti. Almanya'nın ceza kısmında "devlet işlerine bakmak" için General Kesellinger askerî ve sivil sahâhiyetler verilmişti. Büyük Amiral Dönitz'e Almanya'nın Simal kısmı için yarı saâhiyetleri haiz bulunduğukı bildirildi.

Göbels, Bormann ve Krebs Başvekaletin sığınağında Hitler'e beraber kalacaklardı. Potsdam'a gelmeden biraz evvel fazla uzayan kafileyi nizama sokmak için mola verdim. İki Alman ay tayyaresi başlarımızın üzerlerinde geçerek Sarika doğru gittiler. Top seslerini uzak bir gök gürültüsü halinde iştiyorlardı. İstasyonun yanında Potsdam'ın ilk bombardımanından beri orada duran otuz kadar patlamamış bombanın önünden geçtik. Eski şatoya giden yolun üzerinde bulunan köprülere önüne gelince yine durmak mecburiyetinde kaldık. İki köprünün arasına konan tank münasirin önüne yüzlerce araba birleşmişti. Yere inerek kalabalığın yarmak istedim. Orada arabaların üzerinden asabiyete bağran erkekler, küfür eden kamyon şoförleri, kadınlardan cocuklarına ağlayan kadınlar vardı. Bütün bu kalabalıktan cehennemi bir görüntü yükseliyordu.

Bu müddet zarfında istihkâm erleri köprülere etrafında dinamikleri ve infilak etmeyen bombaları tahrip için lazım gelen malzemeyi hazırlıyorlardı. Nihayet ilerlemeğe muvaffak olduk. Prusya Kralı'nın eski sarayı tamamiyle harap olmuştu. İkinci dercedeki sokaklardan geçmeğe mecbur olduk. Yol yukarı evlerin enkazı ve mermi çukurları ile geçilmesi zor bir hale gelmişti. Eski Potsdam garnizonu kışlesinin çankı yerdede enkaz ve küller arasında sürüyorlardı. Bir zamanlar Adolf Hitler, Üçüncü Reich devrinin başladığı burada İlah etmiş ve Büyük Fredrik'in mezarı önünde mezarı yemin etmişti. Kışlesin pencereleri yanmıştı. Onların buldukları yerlerde husule gelen delikler kin ve intikamla dolu gözlerle benziyordu.

Şehrin kenarındaki sahiyeleri ve parkları sükt içinde taşıyıcı bir yuka dalmış gibiydiler. "Sans-Souci", Sarayı bombalardan hiç bir zarar görmemişti. Nihayet Eiche kışlesinin önüne geldik. Daha evvel buraya gönderilen müzre birisi karşıladı. Kumandan sesleri bizim tarafına karıştı. Akşam saat sekize doğru Freytag, Başvekaletteki toplantıdan döndük zaman müstacel işler yapılmıştı. Fakat her şey muvakkattı. Galip bir ihtimalde burada çok kalıyacağımız. Şefimizin Berlin'deki sığınağında kal-

Yüzbaşı Gerhard Boldt

Mareşal Göring'in intiharından sonra kapısı önünde nöbet bekleyen Amerikan nöbetçisi.

... emredildiği için bizim burada da olağımız pek belli değildi. Ertesi sabah karargahın Rheinsberg'e nakledilmesine, oradan da Lübeck muntakasına gitmek mümkün olduğuna dair rivayetler dolmağa başladı. Böyle bir ümitde kapılmaya bile cesaret edemiyordum. Bir kaç güne kadar karışık bir halde yürüyordum. Her tarafta yürk parçalarıyla manzara görüyordum. 23 Nisan sabahı Baron, bir kaç günlük yiyeceği ve sairiyeleri birlikte derhal Başvekalette gitmek emrindeydi. Bu emrin mânâsını biliyordum. Onun hareketi hepimizi müteessir etti.

Tekrar kalışmağa başladım. Yollarıma görülen manzaralar oldiden feci idi. Bir gün askerlerin de firarile keratığı, görüldü. Evvelâ tek tük görülen bu askerler sonradan küçük gruplar halinde, daha sonra pek çok miktarlarda geçmeğe başladılar. Bunların bir kısmı hâlâ sâhihleri tasimakta ve muayyen bir hedefe doğru yürümekteydiler. Fakat büyük bir kısmı maneviyatları bozularak dağılıp bir halde kaçıyordu. Bunlar hâlis bir kütle haline gelmişti. Yürüyüşleri, sarıkan başları, bakışları şaşkın bir halde bulduklarını gösteriyordu.

Saat 17 de General Dettlevsen beni çağırdı. Üzün boylu, sinirli bir adamdı. Ben için girince ayakları kalkarak elini uzattı. Sonra kısım cümlelerle benim için bir idam hükmü mahiyetinde olan sözleri söyledi:

"General Krebs yarın saat evvel telefon etti. Freytag'a yardım etmek üzere derhal Başvekaletin sığınağına gitmeniz lazım geliyor. Eyanızı da götürünüz. Bunun ne demek olduğunu zannederseniz anlamazsınız."

Üzün uzun yüzüme baktı. Sonra elini omuzuma koyarak ilâve etti: "Ruslar gelince gaz maskelerini koymak emri verildiği zaman vakit kaybetmeden sığınağın çıkın. Wilhelmplatz'a giderek askerlere yakışan bir şekilde ölünüz. Bu son cümleyi ağır ağır, sesini alçaltarak söylemişti. Son olarak: "Yerine getirebileceğim bir arzunuz var mı?" diye sordu.

Derin bir sükût husule gelmişti. Kararımı adresini verdim. Sonra Generali selâmlayarak dışarı çıktım. Kışların yanı karantik koridorunda istiklîm sözleri ve vâhmetini kavramaya başladım. Bundan evvel geçen günler, haftalar içinde yazifemin ağır yükü altında bunalarak harp senelerinde tepimizin cephelede yaşadığı gibi ne olduğunu, ne olacağımızı düşünmemden, hiç bir kehere ve hülyaya kapılmadan isimle, gücümle meşgul olmuştum. Dümanların karşısında arkadaşların yanımızda olduğum biliyor ve sadece yazifemini yapmakla iktifa ediyorduk. Fakat vatanın haklı vaziyetini bilmenin pek azdı. Başkumandanlığın emrinde girdiğim gündenberi mağlûp vatanın başkumandanı artık mümkün olmadığının iliyce anlamış bulunuyordum. Şimdî ölümle karşılaşmıştım. Bu uyanış çok müthişti.

Yavaş yavaş eşyama topladım, arkadaşlarım veda ettim ve yola çıktım. Heerstrasse'ye kadar gidebilmek için Potsdam, Neditz, Krampnitz ve Kladow'a geçtim. Wannsee ve Dahlemeden geçen doğru yolunda istifade etmek mümkün deldi.

(Devamı var)

Günün Peşinden...

ATATÜRK

Ölümündenberi on bir yıl geçti, Atam. Biz on bir yıldanberi, o matemî zıttırbı içindeyiz. Gönülmizdeki acı, daha dınnedi, ve gözlerimizdeki yaşlar, daha kurumadı. San ki o büyük felâket, bu dakikada vukubulmuş gibi hâle kendimizi toplayamadık. Gözlerimiz, hâlâ seni arıyor, her baktığımız yerde sana ait bir hatıra toplayarak yalınzlığımızın ve bigâretliğimizin büyük acısını biraz daha fazla duyuyoruz.

Ah, Atam sen ödüün. Esarete dümek üzere olan milletin, yeniden hürriyetine kavuşturduktan sonra, bütün varlığını millete armağan ederek öldün.

O müthiş millî felâket günlerini beraber yaşamıştık. Vatan elden gitmiş, güzel yurdumuz dört bir tarafına yabancı eller uzanmıştı. Sen kitleni bir defa daha kımından çıkarak Trablıus'ta, Anafartalar'da, Kafkas'ta, Suriye'de ve vatanın bütün sınırlarında sen ve şerefîn kurtarığın milletin için bir kere daha savasaya girdin.

Bu savas, savasların en dehşetlisydi. Milletine güvenle ve kudretle iman ederek bütün dünyaya karşı ayaga kalktın.

19 Mayıs 1919 da bir kahraman, Anadolu kıyısına ayak bastı. Bu kahraman sendin Atam, ve o ayak basış, bir kurtuluşun müjdesiydi. Erzurum, Sivas ve Ankara'da toplanan bütün bir milletin beraber ve tam bir inançla hücumu geçti. Sakarya'da omrını alan Türk milleti, Akdeniz'e doğru ilerleyerek düşmanı vatanın "Harim-i İsmetinde", heğdü.

O gün, bu güzel yurdun göklerinde bir güneş doğdu. Bu güneş, ışığını, senin gözlerin-den almış gibi parlak ve ruhanî idi. Saadetinle pâyânızlığı içinde sana gönüllerimizi verdik. Sen, hürriyetine kavuştuğumuz milletin bir i yanında ona tarihinin en bahattır yıllarını yaşattın. Türk milletini, bütün medenî milletlerin ön sırasına geçirdin. Her yerde aşk ve hürmet topladın. Dünyüğü dımanların, büyükükün karşısına dize gelenek sana taziimini sundu. Sen kandanın her hümet ve tasini milletine gösterdin.

Ah Atam, bütün aşk ve ümidliye sana bağlanan milletin bir gün, yalnız bıraktın. Ve sen ve şerefine layık görmediğin bu fânî dünyayı terk ederek ebediyete intikal ettin.

Vatan sana minnettardır, Atatürk... Çünkü sen, bu millete bir vatan hediye ettin. Fakat ne yazık ki, henüz senin fânî vücuduna bu vatanı bir kârı topak veremedik. Hangi felâketimiz, ve hangi acı, nura aşılayalım...

Hıfzı Tevfik Gönenek

Sevilen Hâberleri

İlkokul tamamlayıcı öğretmen kadroları

Bu kadrolara göre 101 öğretmenin şehir içinde nakilleri yapıldı

Dün çıkan sabah gazetelerinden birinin "Öğretmenlerin Anadolu'ya nakillerinin sebebleri" anağıdı, başlıklı yazısı etrafında Millî Eğitim Müdürü Muat Uraz bir muharririmize şu izahatı vermiş: İstanbul'dan diğer illere tayin edilmiş bulunan ilkököl öğretmenlerinin yerine başka illerden Bakanlık hiç bir ilkököl öğretmeni alınmamıştır. Esasen İstanbul'da açık ilkököl öğretmeniği de yoktur. Öğretmenlerin ihtiyacı karşılayacak miktardadır.

Başka illere verilmiş 152 öğretmen çoğu yolculukları arak yeni vasifelerine hareket etmişlerdir. Bu meydana rahatsızlıklarından bahis ile rapor almış olanlardan rapor müddeti dolmuş bulunanlar da müdürlüğümüze müracaatla yolculuklarını almaktadırlar. İstanbul ilkökullarında öğrenci kayıtları ve kabulü hemen sonra bulunmaktadırlar. Derehanelerdeki öğrenci mevcurlarını ayardılar işleri de imal edilmiş ve tedbirleri meyan verilmiştir.

Cocuklarımızın sağlık durumunu üzerinde hassasiyetle durulmaktadır. Bütün ilkökullarımızın bu kıs devresi ihtiyacı karşılayıcı olan odun ve kömürle de alınarak okullarına teslim edilmiştir. Öğretmen kadrolarına gelince; yeni hazırlanan tamamlayıcı kadroların dınn Vilâyetten tasdik ettirilerek öğretmenlere tebliğ edilmiştir. Tamamlayıcı kadroda 101 öğretmen nakledilmiştir. Bunların müddet tahsis raporu almış olanlardan rapor müddeti dolmuş bulunanlar da müdürlüğümüze müracaatla yolculuklarını almaktadırlar. İstanbul ilkökullarında öğrenci kayıtları ve kabulü hemen sonra bulunmaktadırlar. Derehanelerdeki öğrenci mevcurlarını ayardılar işleri de imal edilmiş ve tedbirleri meyan verilmiştir.

Valinin dünkün temaslari

Sarkıntılık yapanlar en şiddetli şekilde cezalandırılacak

Vali ve Belediye Reim Ord. Profesör Fahrettin Kerim Gökyay dün öğleden evvel Elektrik ve Tramvay İdaresine giderek İdarenin muhtelif işleri etrafında Unum Müdürlüğüne görüşmüştür. Öğleden sonra da Belediye'de yak ve peynir tüccarlarından salâhiyetli bir gruba kabul ederek şehrin peynir ve yak işleri etrafında izahat almıştır.

Vali, şehrin ışıyısına bilhassa ehemmiyet vermektedir. Kendisinden başka Vali muavirlerini de karakolların teftişine memur etmiştir. Vali bu hususta dınn kendisiyle görüşen bir muharririmize: "Şehrin ışıyısına ehemmiyet vermektedir. Bilhassa sarkıntılık edenlerle mücadele edecektir. Sarkıntılık yapanlar derhal yakalana rak kanunî tedbirler alınacak, salâhiyetlere dayanarak en şiddetli ceza verilecektir. Kanun, vâhliyle bu hususta icap eden tedbirleri almasını temin eden maddelerle doludur."

Merhum Necati için bir ihtifal yapılacaktır

Öğretmen Okullarını Bitirenler Cemiyeti tarafından verilen yeni bir karar göze, Cumhuriyettenberi öğretmenlikten ayrılanların öğretimi ve eğitim sahâsında yaptıkları hizmetleri gösteren bir broşür hazırlanacaktır. Ayrıca eski Millî Eğitim Bakanı merhum Mustafa Necati'yi anmak üzere de bir ocağa Eminönü Halkevinde bir ihtifal tertip edilecektir.

Yirmi kişiyi dolandıran iki şahıhı yakaladı

Nihat Sargun ve Ahmet Bir adlarında iki şahıhı, kendilerine çavuş ve subay sıvası vererek Galata rıhtımında rastladıkları yirmi askeri hamama götürmüşler, burada askerleri soyarak hamama sokmuşlar. Bu arada ik çabukluğu bazı para ve eşyalarını aşırmışlardır. As sonra işin farkına varılınca hâdiseye ik koyan zabıta, şahıhları yakalamış çaldıkları para ve eşyayı da tetrad ederek sahiplerine vermiştir.

Bir katil mahkûm oldu

İki sene kadar bir zaman evvel, Davutpaşa kışlası civarında bir çiftlik kenarında Mehmet isiminde arkadaşısı yaptırdığı iki âlemi sıradında arkadaşını başına sopa ile vurarak öldüren Hasan Öger'in İkinci Ağır Ceza Mahkemesinde yapılmakta olan duruşmasında sona ermiştir. Mahkeme, cinayeti teahvürün işlenmiş olarak kabul edip mahkûmün tahrikini de göz önünde tutmak şartıyla on iki sene müddette ağır hapse mahkûmiyetine karar vermiştir.

Bir kamyon manda sürüşü içinde daldı; bir manda öldü

Bursa 9 (Telefonla) — Merinos fabrikası civarında Acemler'e gitmekte olan bir kamyon sürüle bir virajı dönerken ansızın önüne çıkan bir manda sürüşünün içinde dalmış ve mandalardan üçünü yaralamış, birini öldürmüştür.

Kızı kaçırak isteyen akrabasını yaraladı

Bursa 9 (Telefonla) — Gürsu Bucuğunun Dudaklı köyünden Mustafa Azzin evinde bir kız, kaçırakmak için kızın evine giren Ali Yuvarlak, Mustafa'ın yanında bulunan ve onun kaçırılmasına muhalefet eden akrabası Emine Gökcen adında bir kadını tabanca ile sol bacağından yaralayarak kaçmıştır.

TESEKÜR

Kıymetli alle reisimiz İstanbul Erkek Lisesi Müdürü SALIM ATALIK'ın hazin ölümü münasebetiyle rahmetinin cenazesine Ankara ve İstanbul'dan gelen çok sayıda dostlarımızın, bizzat işiterek gelen veda telefonları, yazılı acı günlerimize bize teselli eden Millî Eğitim Bakanlığının, ailesine, sayın profesörlere, öğretmen arkadaşlarımıza, akrabalarımıza, dostlarımıza ve merhumun talebelerine teşekkürlerimiz sunulmasına gazetesinin delâletini rica ederiz.

İğne ile...

Düşenin dostu olmuyor!

Sterlin yükseliyor; hayat pahalılığı da beraber. Sterlin düşüyor; fakat pahalılık yine yerli yerinde. Altın yükseliyor; fiatlar da beraber. Altın düşüyor; fiatların yerli yerinden kımıldanmıyor.

İktisadi bünyemiz hiç te necabet ve asalet göstermiyor: Yükselen bir şey oldu mu, hemen gölge gibi peşine takılıyor; lakin onun yuvayı landığını görünce, sanki peşine takılan gölge kendisi değil... Başını çevirip bakmıyor bile.

Bu hali, doğrusu, onun hanedanlığına yakıştıramıyoruz.

...kuyukazan

Marshall Yardım Plâni ve Deniz Yolları İdaresi

İdare kendisine yirmi milyonluk bir yardım yapılmasını istedi

Marshall Yardım Plânından 1949 - 1950 yılı için Türkiye'ye yapılacak olan yardım faslında, devletin muhtelif teşekküllerinin ihtiyaçları tesbit ve tevzi edilmektedir. Alakalı devlet teşekkülleri, kendilerine tahsis edilen hisseleri, hangi ihtiyaçlarına ayracaklarını tesbit etmeye başlamışlardır. Bu arada Devlet Denizyolları İdaresi de Marshall Yardım Plânından faydalanmak hususunda bir proje hazırlamıştır.

Bir haftadanberi İdarenin bütün İşletme Müdürleri, Umum Müdür ve Muaviniyeri birlikte geceleri geç vakitlere kadar devam eden sürekli toplantılar yapmaktadırlar. Tesbit olunan ihtiyaç listelerine göre Denizyolları İdaresi kendisine 20 milyon liralık bir hisse ayrılmaması ihtiyacı göstermektedir. Bu ihtiyaç listesi bir haftaya kadar tamamlanarak Ulaştırma Bakanlığınca gönderilecektir.

Karısını yaralayan adam hakkındaki karar bugün teftih edilecek

Geçen sene Yeniköypalaş'ta karısı Perran Kuşku'yu beş tabanca kurşunuyla öldüren kastıye yaralayan Hüseyin Kuşku'nun Birinci Ağır Ceza Mahkemesinde duruşması bitmiş bulunmaktadırlar. Savci tarafından, öldürmeğe tam teebbühü suçıyla cezalandırılması istenen Hüseyin Kuşku hakkındaki karar bugün verilecektir.

Nazill'de bir kamyon kazası oldu

Aydın (Husus) — Nazill'den Bozdoğan'ın Amasya köyüne gitmekte olan İskender Danyal'a ait ve şoför Mehmet Çetiner'in idaresinde bulunan kamyon yoldan çıkarak çukura yuvarlanmış, iki ve tonda ölmüş, sekiz kişi ağır ve 30 kişi de hafif yaralanmıştır. Kazadan sonra oradan geçen Bozdoğan Satış Kooperatifi kamyonu fuci vaziyette görülmüş, hemen Nazill'ye haber verilmiş ve yaralanan hastahaneye nakline yardım edilmiştir.

Bir kamyon manda sürüşü içinde daldı; bir manda öldü

Bursa 9 (Telefonla) — Merinos fabrikası civarında Acemler'e gitmekte olan bir kamyon sürüle bir virajı dönerken ansızın önüne çıkan bir manda sürüşünün içinde dalmış ve mandalardan üçünü yaralamış, birini öldürmüştür.

Kızı kaçırak isteyen akrabasını yaraladı

Bursa 9 (Telefonla) — Gürsu Bucuğunun Dudaklı köyünden Mustafa Azzin evinde bir kız, kaçırakmak için kızın evine giren Ali Yuvarlak, Mustafa'ın yanında bulunan ve onun kaçırılmasına muhalefet eden akrabası Emine Gökcen adında bir kadını tabanca ile sol bacağından yaralayarak kaçmıştır.

TESEKÜR

Kıymetli alle reisimiz İstanbul Erkek Lisesi Müdürü SALIM ATALIK'ın hazin ölümü münasebetiyle rahmetinin cenazesine Ankara ve İstanbul'dan gelen çok sayıda dostlarımızın, bizzat işiterek gelen veda telefonları, yazılı acı günlerimize bize teselli eden Millî Eğitim Bakanlığının, ailesine, sayın profesörlere, öğretmen arkadaşlarımıza, akrabalarımıza, dostlarımıza ve merhumun talebelerine teşekkürlerimiz sunulmasına gazetesinin delâletini rica ederiz.

TAKVİM

10 Kasım 1949 Perşembe

Hıfzı T. 19 Muharrem 1369
Rumi: 28 Ekim 1365
Gün: 314, Ay: 11, Kasım: 8

Güneş	6.42	1.46
Özle	11.58	7.02
İk. Aşm.	17.29	9.33
Akşam 1	16.56	12.00
Yatsı	18.30	1.34
İmsak	5.01	12.04

Vasfi Ragid Seviç

MUSTAFA REŞİD'DEN MUSTAFA KEMAL'E

3 Kasım'dan 10 Kasım'a

Onun ölümünden üzüntü duyan kalbler, onun eserini yaşatmak yani halk hâkimiyetini ve lâikliği iman haline getirmek suretiyle "ne mutlu Türküm,, demis ve dedirtmiş olan ona minnet borçlarını ödeyeceklerdir. İnsanlığı Türklüğe hayran bıraktırmış ve dost kıldırılmış, Türklüğü, ümidini Türk'e bağlanmış insanlıkta bir kılıms Dâhi'ye vatan da millet te minnettardır.

YAZAN :

VASFI RAŞİT SEViç

... mudun uğruna canla başla savuşturdu yeniliklerin üzerine kurulu olduğunu. Artık Papalık bile bir kilise arasının hidayeti için ne türlüme mecbur olmuşları için yeni zihniyet, yeni devletin lâik olması icap ettiriyordu; Avrupa onu yasıtması buna bağ hydı.

1789 inkılabının insanlığına büyük bir ihsan olan ve gökten inmiş kitaplarca est bir kudiyet taşıyan insan hakları beyannamesinin gönülleri iman gibi yerlesmiş umdeleri (titim edilecek esasları) arkit halkın din ve irk esasına göre bir terfika tâbi tutulmasına müsâit oluyordu. İnsanlar arasında eşitliği emreden o zihniyet, azınlıkları da çoğunlukların haklarına nail kılıyordu; bu sebepten çoğunluğun dinini devletin dini kılmak suretiyle azınlığı devlet dışına bıraktırmıyordu; onlarıyleğin yuvasında tuttuğu yavru haline düşürmüyordu. Halkın dindar olmasını başkadır, devletin dindar

olması yine başkadır. Halkın çeşitli dinlere ve mezheplere ayrılan itikatlardan hepsinin üzerinde tarafsız olarak durmağa ve kalmağa mecbur olan devlet, her din ve mezhep sahibini diğer din ve mezhep sahiplerine karşı münasabak davranmağa mecbur kılabilirdi işlevi evvelâ kendisinin her din ve mezhebe karşı münasabak davranması icap ediyordu. Lâiklik bu münasaban ve devlet dürlülüğünün en iptidai sekildi. O dürlüklü, devleti okullarında yalnız ve yalnız bütün insanlığı hakikat olarak kabul ettiği şeyleri okuturmuş ve dinî eğitimi âşiley bırakmağa mecbur kılardı. Yeni lâik zihniyet, hâkimiyeti göklerden alıp bu topraklardaki işkurtur. Bu toprakın inliyen ve onun evlatlarının iradelerini onları parçalayan dinî kitaplardan müstaik olmasını ister; din ve mabe-di siyasete karıştırtmaz ve siyaset dışında tutar.

10 Kasım'dan 10 Kasım'a

miş olan büyük İslâm peygamberinin dünyaya şeref ve necat verdiğil gün Arap taksiminde göre de ilk rebi ayına diğer. Rebi bahar demektir. Osmanlı devleti o İlbaharın "Emevîye" ve "Abbasiye" goncalarından çok daha güzel ve müstesna bir goncaıydı. O nihüvvet başının son goncasını 1255 yılının son rebilinde vukua gelen "Nizip,, felâketi ebedi surette soldurdu ve söndürdü; Hicretin 1255 inci senesini dini devlet usulünün son rebli kıldı. Belki bir gün doksan üç milyonluk bir Arap devleti kurulacaktı ve belki bu hal, âlemi Araplaştırırmış. İslâmiyetin arta kalan mucizelerinden biri olacaktır. Fakat asla o muhayyel Arap devleti ne Abbasiye hilâfetine, ne Osmanlı hilâfetine benzenir bir devlet olacaktır. Kurulacağı asrın zihniyetini taşıyan bir devlet olmağa yani lâik bir devlet olmağa mahkûm kalacaktır. Çünkü zamanın cereyanı içinde yerini almayan bir fikir gerekecektir. Fikirler de insanları gibi rûzgârın önüne düşmelede yorulmuktan başka bir şey elde edemezler.

Yükülan Osmanlı devletinin rine hemen bir yenisi kuruldu Bunun da kurucusu halkımızın ve tarihinizin Koca Reşit İkbâbiye andığı Mustafa Reşit Paşa idi. Üçüncü Selim'in inkılâp uğruna sehit düşmesi. İkinci Mahmud'un minnetle analıcağayreti, Osman okullarını yeni devlet başında tutturuyordu. Onların başta tutulması ve onlara Halife denmekte devam olunması bu yeni devleti de eaklisinin devamı sandır. Yeni devlet, Selim'in uğruna can verdiğil Mah-

TAVAF

Bir milletin melâlihi söyler derin derin
Derya ölümlüde çırpınarak Dolmabağçenin,
Gönlünde eski hatıralar, eyledim tavaf,
Artık o doğmuyor diye muzlimdi her taraf,
Canlar hüznünlü, yollara düştü söğüt, çınar,
Yaprak dokup hüzüne kapanmıştı sonbahar.
Mermerli mehtabın oğak layık vakarı hoş,
Heyhat o muhteşem kapının intizarı hoş,
Sessiz nöbetçiler de heyulâ doluşmada,
Her yerde bir kederi muamma doluşmada,
Susmuş bütün saray, nefes almaz o izdimam
Son uykusunda tek rahat stin deyip Atam,
Son uykusunda öyle mi bir devr uyandıran,
Bir nika can veren Atatürk adlı kahraman?
Düşün olur mu toprağa göçmüş cihan gibi,
Sönsün o mavi gözleri bir aşuman gibi,
Sussun o mavera konuşan madeni sada
Dursun olur mu hilkate bir fahr olan zekâ?
Sözler ki çağlayıp köpüren bir pınar gibi,
Hüsler ki şablanıp atılan dalgalar gibi,
Atiye, hale, geçmişe her anda bir temas,
Bin türlü ihtisas ile bin türlü ihtiras,
Milyonla halkı cezb ile mihrak olan zekâ,
İfrat, hadsi, vecdi, tezdile bir deha,
Bir meş'aleydi neş'esi her bezme nur olur,
Bir harikaydı benliği bir mülkü doldurur,
Cismile pek güzeldi ve ruhile devdi o,
Bir yıldırımdı, bir müttekâsif alevdi o,
Eyvah o varlığın bize kalmış fesanesi
Yastıkta bir ışık yeşil, aslan nişanesi,
Karşımda servilik ve gürbun vuran ali
Göklerde şimdi Cankayanın sanlı Kartalı,
Ey nam alan, zafer yaratan, inkılâp açan,
Ey yol veren hükümleri tarihe bir zaman,
Ey eski kahramanları geçmiş asırların!
Gaziye ihtiram ile kalkın ve toplanın,
Saf bağlayıp selâma durun hep! Odur gelen
Türk mîlletin muhabbeti üstünde yükselen,
Olmez evel gönüllere heykel kuran Atam,
Lâkin nedir içündeki payansız inhidam?..

İBRAHİM ALAETTİN COVSA

Atatürk ve Göktürkler

Türk milletinin tarihinde bir değil, iki "İstiklâl Savaşı", vardır. Her iki savaşın büyük kahramanları, kazandıkları zaferleri ve kurdukları eserleri Türk milletinin istikbâline emanet etmekte derin bir saadet bulmuşlardır.

Yazan:

NIHAD SAMİ BANARLI

ti. Güçlü oğulların kul, temiz kızların cariye oldu.. "O yerlere varırsan, ey Türk millet! Geleceğin: Otuken ormanında kalırsan, yurdunu ebediyeye elinde tutacağını.."

"Ben, hall vakti yerinde bir millet üzerine hükümdar olmadım. İçerden yiyecaksız, dışardan giyicaksız, güçsüz ve zavallı bir millet üzerine hükümdar oldum.. "Fakat Türk milleti için gece uyumadım, gündüz oturdum. Küçük kardeşim Kültürünle birlikte ölesiye, bitesiyeye çalıştım.. "On iki savaş kazandım.. "Tanrı bu yurdu ve bahtım yâr olduğu için, ölecek millet dirilttim. Az milleti çok, aç milleti tok, gıyimsız milleti giyimli ettim. Başka ilkesi ve başka Hakanı olan milletlerin üstüne çıkardım.."

Eski Türk illerinde; bu illerde pek nadir rastlanan: ebedi taşlar üzerine yazılarak, Türk milletine emanet edilen bu sözler, büyük bir milleti, yeneden bir bütün haline getirmek saadetini tattım; yüksek imanlı ve sanatkâr ruhlı bir kahramanın gönlünden kopan tarihi öğütlerdir. Bu çeşit sözleri ise, milletlerine ancak bu derece büyük hizmetler yaparak, hedeflerine ulaşmış insanlar söyleyebilir. Bunun içinde ki ikinel ve sonuncu İstiklâl savaşımızın Başkumandanı da; Türk milletini, canlı ve ümitli bir bütün haline getirdikten sonra; Türk gençliğine hitan ederek, büyük eserini bu aziz gençliğe emanet etmekte derin bir saadet bulmuştur:

"İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsal görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her kösesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elim ve daha vahim olmak üzere, memleketin dağılıp iktidara sahip olanlar, gaflet, dalâlet ve hattâ hiyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsi menfaatlerini, müstevillerin siyasi emelleriyle tevhit edebilirler. Millet fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evli! İşte bu ahval ve şerait dahilinde dahl vazifen, Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtac olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur!.."

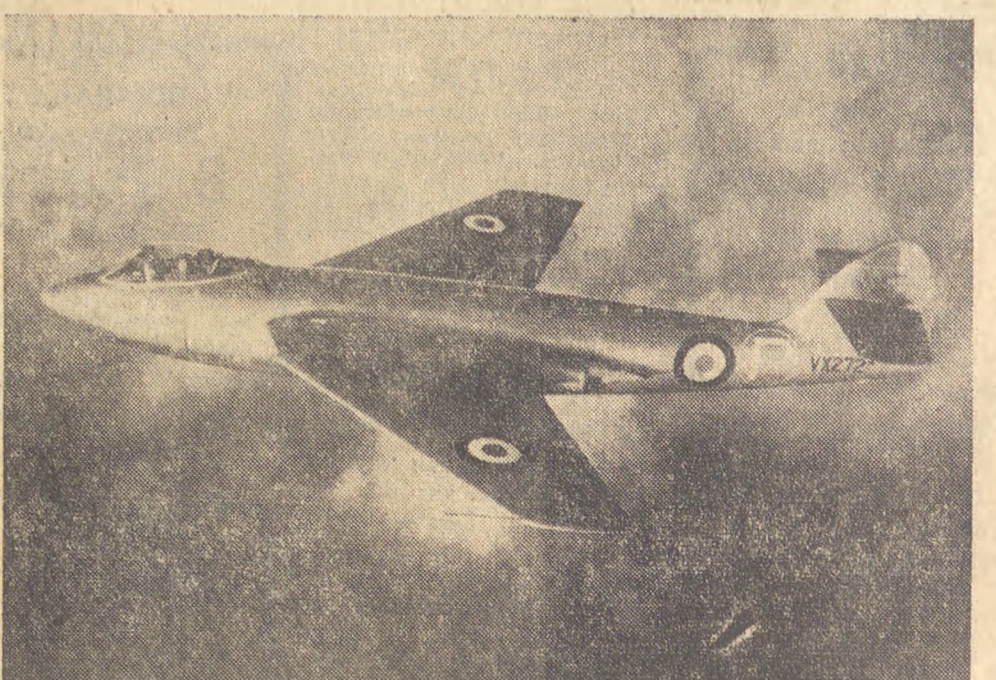
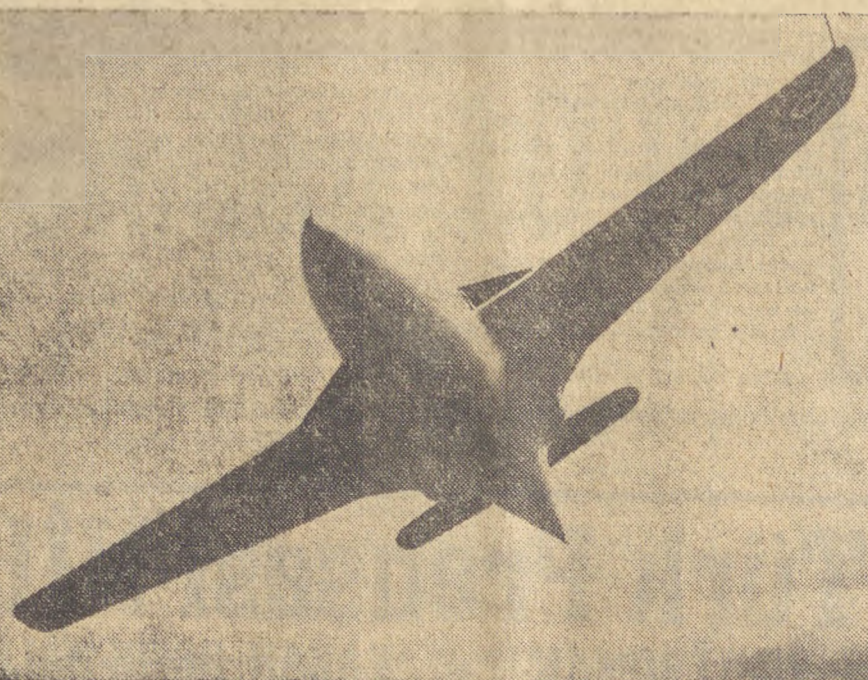
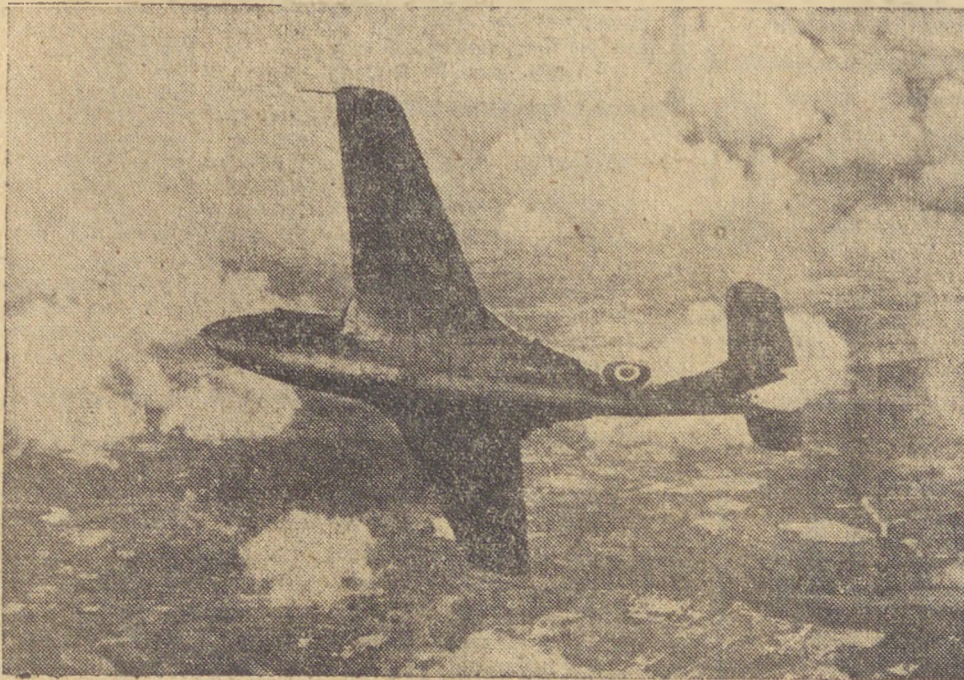
Bugün, öyle inanıyoruz ki, Türk milletin nayaatında uçuncu bir "istiklâl savaşı", olmayacaktır. Fakat böyle bir savaşa meydan vermemek için, birinci ve ikinci istiklâl mücadelelerinin kahramanları ağızından, haykırılan bu sözlerdeki derin, heybetli ve gerçek mananın, milli ruhumuzda ve milli vicdanımızda; uzak illerde kalan Ebedi taşlardakinin daha derin bir salâbetle; yaşaması lazımdır.

Çünkü, 12 asır evvelki Türk Hakanının imanlı sözlerini, zamanımıza kadar yaşatan eski Türk yazısı, daha sonraki Türkler tarafından terk edilmiş, hele bu yazılarla ifade olunan derin mâna, Türk münevverlerinin hatırasında yasatılmış olsaydı; çok muhtemeldi ki; Türk tarihinde ne acem - perest bir devir bulunacak; ne de bu millet, Garbin yapıcı hareketleri yerine yıkıcı tesirlerine kapılarak, ikinci istiklâl savaşı yapmaya mecbur kalacaktı.

Nihad Sami Banarlı

Dünya Havacılık Tekniğinin En Son ve En Büyük Başarısı:

Tepkili Süpersonik Stratosfer Uçakları Yapıldı

Solda, İngiliz donanmasının saatte 600 milden fazla süratli uçağı, ortada, Hawker tepkili uçağı, bu uçak dünyanın en süratli av uçaklarından biridir. Sağda, yine saatte 1000 kilometreden fazla süratli tepkili bir İngiliz uçağı.

1. Havacılık tekniğinin ilk gayesi.

Havacılık tekniğinin, 1910 yılından beri takip ettiği iki büyük gaye vardır:

Sürat ve yükseklik..
Teknik, çok mühim bu iki unsur üzerine her sene yeni bir eser ilâve etti ve nihayet, pervane ve motor prensibi ile, saatte 750 kilometre sürat ve 15 bin metre kadar yükseklik (tavan) elde edilmiştir. Uzmanlar ve mühendisler, bunu, pervane prensibiyle uçan tayıyareler için bir hudut kabul etmişlerdir.

Fakat, pervane ve motor yerine, tepki reaksiyon prensibi kalmı oluncu, bu hudutlar derhal silindi. Tepkili uçağın sürat ve tavan bakımından üstünlükleri, daha ilk tecrübeler esnasında kendini gösterdi.

2. Sada üstü sürat.

Bilindiği gibi, sadanın intisar süratı, saniyede 340 metredir ki bu da, saatte 1224 kilometreye tekabül eder.

Tepkili uçak, ilk aylar içerisinde, sada hizına yaklaşmak istidatını göstermiştir. Çok kısa bir müddet sonra, sada hizına eşit bir hız elde edildi. Durmadan devam eden yeni etüdüler ve yeni denemeler neticesinde, nihayet, sada süratının hududunu geçildi ve buna göre de, bu hız süpersonik, yani sada üste ismi verildi. Havacılık tekniği, emsalsiz bir zafer kazanmıştır.

Hergün biraz daha artan tepkili uçak süratı, şimdiki halde, sada hududundan çok öteye gitmiştir ve buna göre de, bu hız süpersonik, yani sada üstü hızı ismi verilmiştir. Süpersonik uçaklar üzerinde yapılmakta olan tecrübelerin

neticeleri mümkün olduğu kadar gizli tutulmaktadır. Buna rağmen, sızan malûmata göre, en son olarak saatte 2800 kilometre gibi çok büyük bir hız elde edilmiştir. Bu da, saniyede 777 metreye tekabül eder. Bu ise artık uçak değil, mermi hızıdır. Modern tüfeklerin mermilerinde ilk hız, 900 metreye kadar; top mermilerinde, 600 ile 1000 metre - saniyedir; tabanca mermisinde de, 320 metre - saniyedir.

3. Stratosfer ötesine çıkış.
Sürat üzerinde kazanılmış olan bu zaferle birlikte, yükseklik cihetinde de çok büyük bir zafer kazanılmıştır.

Tepkili uçağın çıktığı en son yükseklik, 27.500 metredir. Buna göre, stratosferin çok ötesine geçilmiştir demek. Deniz seviyesinde ilk hız, 11.000 metre yüksekliğe kadar, troposfer tabakasıdır. Bundan sonra, stratosfer tabakası geliyor ki, o da 22.000 metreye kadar devam eder. Bu-

nun üstündeki tabaka ise, hütlisferdir ve 33.000 metreye kadar. Dördüncü ve daha sonraki tabakalar için müsbet malûmat henüz, bir takım tahminler ve teoriler vardır.

Böylece, tepkili uçak, stratosferin 5.500 metre üstüne çıkmıştır. Fakat, bu çıkış, henüz deneme mahiyetindedir ve tepkili uçak kullanış sahasında, şimdiki stratosferik bir uçaktır.

4. Sada üstü aerodinamik.
Sada süratine ilk varan tep-

kili uçakların kanat ve gövdeler: parçalanmıştır. Bu yüzden, çok değerli uçucular ölmüştür. Bu hadisenin sebebi araştırılınca, sada süratinden aşağı hızlar için kabul edilmiş olan aerodinamik hesapların, süpersonik hızlar için artık muteber olmayacağı anlaşılmıştır.

Bu durum karşısında, vaktiyle Viyanalı Profesör Mach tarafından keşfedilmiş olan aerodinamik esaslarla mürcasat edildi. Profesör Mach, hava muka-

venelinin uçan mermiler üzerindeki fotoğrafını almağa muvaffak olmuştur. Sonra, bu fotoğraflar üzerinde yapılmış tetkikler neticesinde çok dikkate değer hadiseler keşfetmiştir. Mach'ın keşifleri ve kurmuş olduğu esaslar, tepkili süpersonik uçak inşaatı için bir temel teşkil etti.

Ve bu suretle süpersonik uçak inşaatı, gittikçe inkişaf etmekte olan sada üstü aerodinamiğine dayanmaktadır.

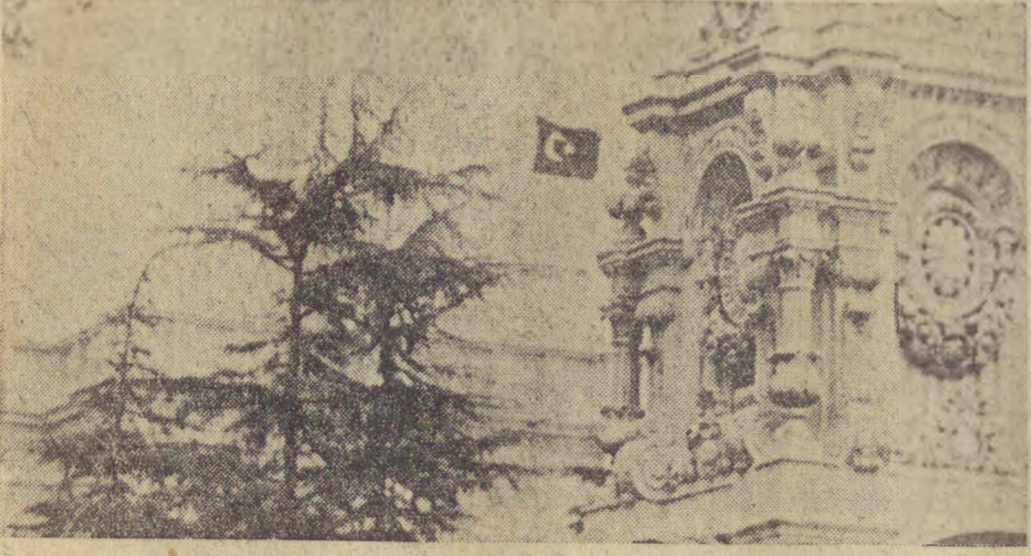
Bu uçakların kanatları, gövdeleri ve diğer bütün kısımları, çok ince hesaplarla istinat ettirilerek yapılmakta beraber, maden ve diğer malzemesi de çok hususi evsafaftadır.

5. Süpersonik ve stratosferik uçuşta insan vücudu.
Sada üstü hızı ile uçuşta, hava mukavemeti pek büyüktür.

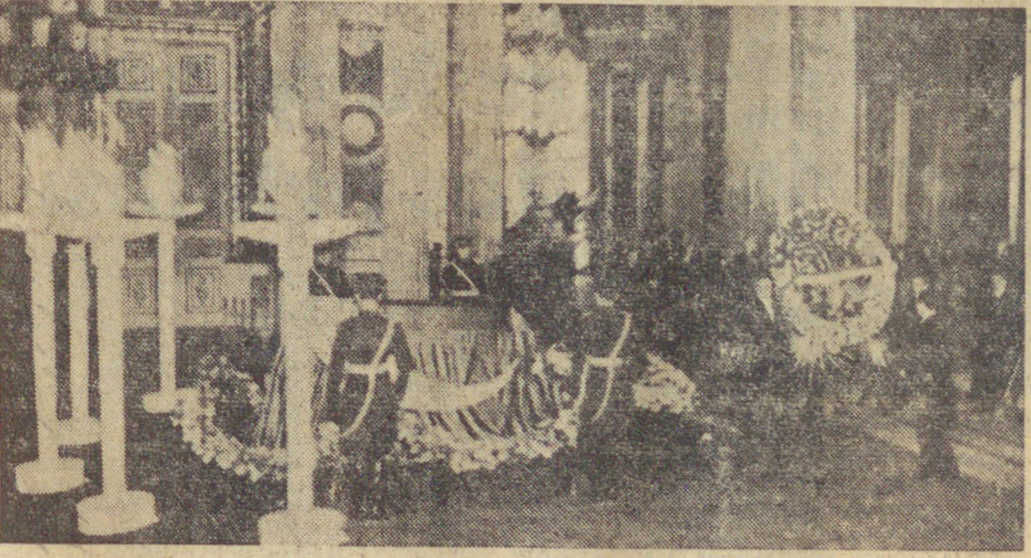
Sürat saniyede 600 metre olurca, bir santimetre kare dik zathı üzerine vâkı olan tazyik, 36 kilogramdır. İnsan vücudu böyle bir hızla uçuşta açıkta bulunursa, önce derisi soyulur ve sonra da, etleri liflere ayrılarak, dağılır.

Buna göre, tamamıyla kapalı bir hücrede bulunmak şarttır. Fakat, iş bununla da bitmez. Çünkü, stratosfer dahilindeki hava şartları, insan için öldürücüdür. Hava kesafeti çok düşük olduğu için oksijen gayet azdır ve tennefüs imkânı yoktur. Suhnet derecesi, sıfırdan aşağı 60 santigrattır. Fakat, buna rağmen, tepkili uçağın içerisinde tahammül edilmez, gerçekten öldürücü bir sıcak husule zelli. Bunun sebebi, hareket ve sürat değildir.

On Bir Yıl Evvel Bugün..

1938 - 10 Kasım Perşembe saat 9 u 5. gece. Dolmabahçe Sarayı.

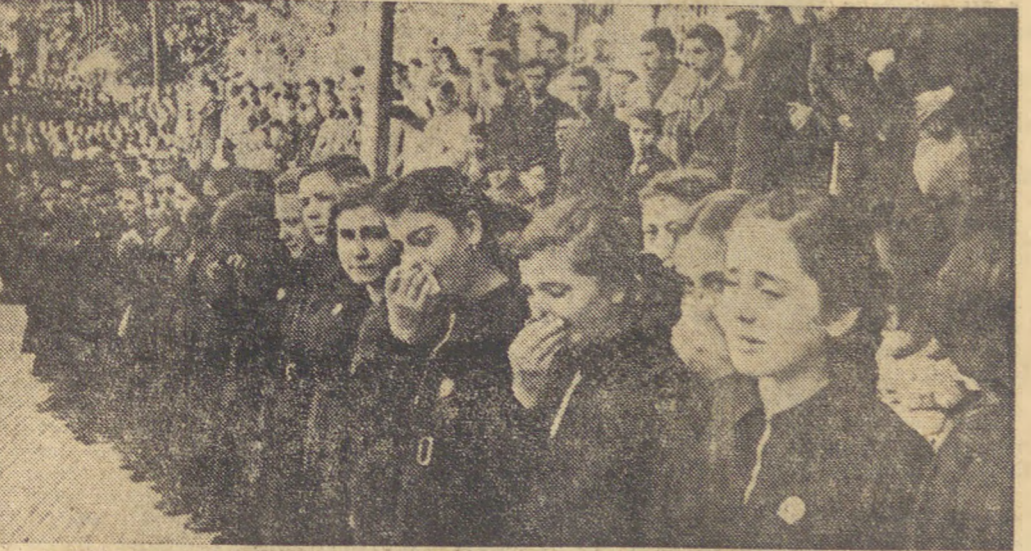
Merasim salonunda Büyük Ölü'ye karşı son ihtiram.

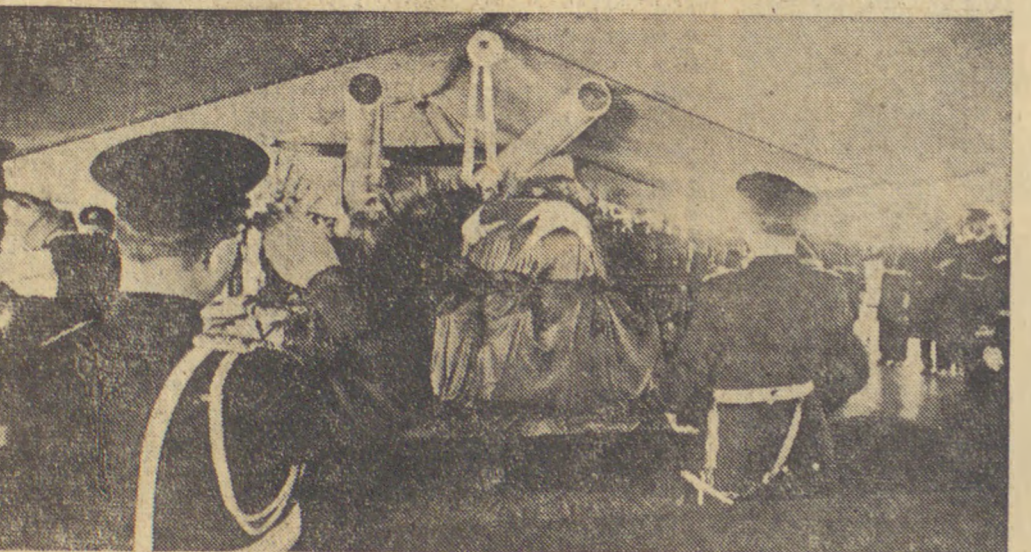
Silâh ve mücadele arkadaşlarının elleri üstünde.

ATATÜRK'ün tabutunu taşıyan top arabası Dolmabahçe'den ayrılıyor.

Bütün Türk milleti yana yakıla Ata'sına agıyor.

Istanbul'dan son ayrılış. Yavuz'un güvertesinde ihtiram..

Rahmetli Atatürk memleket dahilinde sık sık yaptığı seyahatlerde milletin nabzını yoklar, dertlerine çare aramaktan ve neşesine katılmaktan büyük bir zevk duyardı. Yukarıdaki tarhi fotoğrafta büyük insanı silâh ve fikir arka daşılarıyla birlikte bir memleket seyahatinde görüyorsunuz..

TARİHİ SOFRA

BUGÜNE kadar yeryüzünde sayısız sofralar kurulup dağılmıştır; bugün-den sonra da kurulup dağılacak bir hayli sofralar vardır; biz, bunların içinde, edebiyat tarihine mal olmuş Cemşid'in sofrasıyla felsefe tarihine geçmiş Eflâtun'un sofrasını biliyoruz; öteki sofralardan, onlarda ne yenilip ne içildiğinden habermiz yok; ancak hepsinin üstünde bir şöhrat taşıyan Gazi'nin sofrasını tanıyoruz ki, ifade ettiği geniş mâna bakımından, millî ve ummî tarihte yer alsa değer.

Musa denilince âsâ, Nuh'un adıyla birlikte tekne nasıl hatıra gelirse, mutlaka, bir gün onu gönlünden geçirenler gözlerinin önünde sofrasını belirmiş bulacaklardır. Âsâ, bir kavmi esareten, tekne, dört irki izmihâlden kurtarmanın timsalidirler; Gazi'nin sofrasında bütün bu timsallerin kaymeti mevcut olduğu gibi bunların dışında kalan bir çok mezîyetlerin de bulunduğunu inkâr edemeyiz.

Cemşid'in sofrasında şarap içilir ve şiir söylenirmiş; Eflâtun'un sofrasında felsefeden bahsedilir, hüsnü aşk münakaşası yapılır; Gazi'nin sofrasında, muhakkak, bu mevzuların geçit resmine pek çok ve daha mühim meseleler de iştirak etmiştir.

Gazi'nin sofrası, Harbiye mektebinden muvakkat kabrine kadar, bütün meslek ve siyasi hayatınca sayısız davetlilere, sayısız mevzu ve meselelere bir imaret gibi açıktı. Yıllarca devam eden bir sofrada elbette nefis içkiler ve müstesna yemekler bulunur; fakat biz Gazi'nin sofrasında yer almış bahtiyarların ağzından: "Dün akşam öyle bir su böreği vardı ki... Hele hurma tatlısı ağızımızda dağılıyordu", gibi alelade davetlerin hatırası olan alelade sözler işitmiş değiliz; o sofrada, her halde, içkilerin nefasetini ve yemeklerin lezzetini mağlûp eden bambaşka bir iksirin varlığına şüphe yoktur.

Yazan:

FARUK NAFİZ ÇAMLİBEL

Onun sofrasından ayrılanların dilinde iyi pişmiş bir yemek bakiyesi değil, gönlünde hararetili bir sohbetin devamı yaşardı; ve o sofraya koşanlar, mideleriyle değil, dimağlarıyla ziyafete iştirak ederlerdi. O sofrada kimlerle ve neler konuşulduğunu, uzaktan, yakından, herkes işitmiş gibidir. Vatan müdafaası bu sofrada hazırlandı; millî hâkimiyet

eden bambaşka bir iksirin varlığına şüphe yoktur. Onun sofrasından ayrılanların dilinde iyi pişmiş bir yemek bakiyesi değil, gönlünde hararetili bir sohbetin devamı yaşardı; ve o sofraya koşanlar, mideleriyle değil, dimağlarıyla ziyafete iştirak ederlerdi. O sofrada kimlerle ve neler konuşulduğunu, uzaktan, yakından, herkes işitmiş gibidir. Vatan müdafaası bu sofrada hazırlandı; millî hâkimiyet

ve onun en bariz şekli olan Cumhuriyet burada esaslarına kurdu; tek partili, otoriter ve murakabesiz bir idarenin sarkatlıkları yine bu sofranın etrafında münakaşa edildi; tarihe ve lisana millî bir hüviyet vermek için âlimlerimiz buraya davet olunmuştu; her iki sahada fazla ileri gitmenin ilmi rahatsız ettiği anlaşıncı güneş ve hakikate doğru istikamet almak endişesi yine burada hatıra gelmişti; hülâsa, ihtilâlden inkılâba, ziraatten sanayie ve ilimden sanata kadar, bütün dâvaların harp meydanı bu sofraya idi... Bu sofrada açıkça konuşulmayan hiç bir mesele kaydedilmemiştir.

Onun sofrasında geçmiş hâdise ve mevzuları, imkânı nisbetinde, bir araya toplayabilecek olan röportaj muhariri, öyle ümit ediyoruz ki, en canlı bir istiklâl ve inkılâp tarihini vücuda getirmiş olacaktır.

Faruk Nafiz Çamlıbel

D. P. Başkanı Celâl Bayar dün Ankara'ya döndü. Ege bölgesinde bir seyahat yapmış olan D. P. Başkanı Celâl Bayar dün saat 14'te İzmir trenle Ankara'ya dönmüş ve gecenin ortasında Ankara Garında gösterilmiştir. (Foto: Hürriyet)

Sadak dün bir basın toplantısı tertip etti

(Baştarafı 1 incede) pa İstisnası Meclisine kabulüdür. Barış imzalanarak yabancı işgal sona erince Avusturya'nın da Avrupa Birliğine kabulü karar verildi. Bazı ekonomik işler tetkik edilmek üzere Avrupa Ekonomik İşbirliği teşkilatına havale edildi. Gündemde en ehemmiyetli maddesi teşkil eden İnan haklarını ve temel hüriyetlerini koruyacak bir Avrupa Adalat Divanı tesis meselesi üye devletlerin en yetkili hukukçularından kurulacak bir tetkik komisyonuna verildi. Komitenin bu toplantısının bu derece kısa sürmesi ve vardi kararların Avrupa'da birliği gerçekleştirme bakımından az ehemmiyetli görülmesi gazetelerde çok şiddetli tenkitlere yol açtı.

Bakanlar Komitesinin ve bilhassa bazı devletler Dışişleri Bakanlarının, İstisnası Meclisinin bir Avrupa Parlamentosu salâhiyetini almak hususundaki gayretlerini aklam bürkütlerini yazıyorlar. Halbuki Avrupa Birliğini bir federasyon halinde veya başka bir şekilde kurmak bir gün, yahut ay meselesi, hattâ sene meselesi olmaz. Bu birliğin siyasi ve ekonomik bakımlardan gerçekleştirilmesi millî menfaatleri ve mukaddes haklarımızı koruyacak ve millî hâkimiyet mefhumlarımızın fedakârlığını istilaz edebilecek bir zihniyet de recessine varmakla beraber, takdir edersiniz ki Batı Avrupa'da bugün mevcut hava, bu ideale yaklaşıncı mahiyette henüz değildir. Batı Avrupa devletleri arasında sadece ekonomik işbirliğinin ne derece mümkün olduğunu iki senelik tecrübeler ve Mr. Hoffmann'ın Ekonomik İşbirliği Konseyinde geçen hafta yaptığı sert müdahale göstermiştir.

Üçler dün Paris'te çalışmaya başladı

(Baştarafı 1 incede) lere yarın sabah devam edilecektir... Almanya meselesi Görüşmeler içerisinde en mühimlerini Almanya meselesi teşkil etmiştir. Sabahki toplantıda İngiliz, Fransız ve Amerikan Dışişleri Bakanları Almanya'yı Batılı milletler camiasına daha sıkı bağlayacak uzlaşma şekli üzerinde çalışmıştır. Neticede Bakanlar tarafından Almanya'nın Avrupa Konseyine İştirakine isabeti hakkında tam bir anlaşmaya varıldığı bildirilmektedir.

Almanya için savaş son haddine varmıştır. Almanların itimadını kazanmak isteyen Rusların girişimlerini de pek tabii olarak konuştuk... Üç Büyükle toplantısı "Paris'te toplanan Üç Dışişleri Bakanları toplantısı hakkında ne düşünüyorsunuz?.. "Adıgün malûmata göre üç gün sürecek olan bu toplantının başlıca mevzuunu Almanya meselesi teşkil edecektir.. "Başka bir mesele hakkında konuşuyacaklar mı?.. "Amerika Dışişleri Bakanı Mr. Acheson, Paris'e kadar geldiği ve orada üç Haricîye Nazırı toplanmak fırsatını buldukları halde bugün dünyayı meşgul eden hadiseler üzerinde durmayacakları tasavvur edilemez. Meselâ Uzak Doğu meselesinin bu üç devleti yakından ilgilendirmesi tabiidir.. "Yunan Dışişleri Bakanı M. Çaldıra'nın görüşmelerinde hakkında malûmat verir misiniz?.. "Birlikte iki memleket arasındaki meselelerin ve dostluğun kuvvetlendirilmesini görüştüğümüz M. Çaldıra, Yunanistan'ın getirdiği muvaffakiyetli mücadelesi neticesinde memleketindeki bugünkü iyi vaziyet hakkında bazı görüşlerini malûmat verdi.. Dışişleri Bakanı Sadak bu samimî ekspresler Ankara'ya hareket edecektir.

Türk pamuğuna fazla talep var

(Baştarafı 1 incede) muk müstahşeli olduğuna göre bu yolda gidersek Amerika'da eza-hanelerde satılan zeytinyağları bize muazzam kazanç kaynağı olabilir. İtalya gibi toprağı gayriküflü bir memleket Hindistan ve Pakistan'a patates ihrac etmektedir. Bunları misal olarak gösterişimle, mesul bir devlet adamı olarak vatanşahlarına iktisadî istiklâlimiz ve Avrupa camiasında haklı yerimizi isgal için, iki noktanın ehemmiyetini belirtmek isterim:

- 1 — Üçüz ve bol istihlal. 2 — Şahsınıza biraz güç gelse de her ne bahasına olursa olsun ihracat. Memleket davasının esasları bundan ibarettir. İhracatçı tacirlerimiz bir gayri acı ve esefle bildirmek isterim; İtalya'da yumurtanın çürük olup olmadığını sordukları zaman, satıcılar "hayır, Türk yumurtası değil, sağlamdır", diyorlar.. Bakan, hususî teğebbüse temasla sözlerine söyle nihayet vermiştir: "Bu memlekette devletin ve ferdin yanyana çalışarak istismar edeceği sermaye kaynakları çoktur.."

Güzel bir ticari dürüstlük nümunesi Belfast 9 (AP.) — Charles Liddy adlı İrlandalı bir berber, 1939 da harp patlamadan 3 gün önce bir Alman firmasına 6 ustura sipariş etmiş ve parayı sipariş kâğıdına ekliyerek postalamıştı. Harp patlayınca, berber bu parayı zarar hesabına geçirmiş ve unutmuştu. Bugün Solingen'ın Wagner ve Lange firması İrlandalı berbere usturaları göndermiş ve ilişik mektupta, sipariş karşılama hususundaki gecikmeden ötürü özür dilemiştir.

Atif Ödül'ün askerliği meselesi

(Baştarafı 1 incede) bilmiyor. Ben kendisine "asker kaçtı, demiş olsaydım o zaman yalan söylemiş olurum. Halbuki kendisinin seçim mazbatasına yaptığım itirazda ben, Atif Ödül'ün 30-31 sene müddetle türlü çeşitli bularak ne er, ne de yedek subay safatıyla askerlik yapmadığını ileri sürmüştüm. Meclis zabıtları ortadadır. Eğer sayın Atif Ödül fillen askerlik yapmışsa, hangi tarihte hangi kit'alarda hizmet ettiğini, hangi tümen veya alaydan terhis tekersesi almış olduğunu Meclis kürsüsünden izah etmesini istedim. Aynı zamanda da bu hususta Millî Savunma Bakanlığına sözlü bir sual takrirli verdim. Benim bu sarif sualim karşısında, şimdi ayukathik yapmaktaki olan bu arkadaş benim sorduklarıma cevap verecek yerde sadece bugünü ihtiyat erl durumunda olduğunu söylemektedir. Binaenaleyh, yalan çuk inşadını reddeder, ve akl sorduğum suale cevap beklerim.."

Acheson Bonn'u ziyaret edecek

Bonn, 9 (A.A.) — (Afp) Bu akşam hükümet çevrelerinden öğrenildiğine göre Almanya'daki Birleşik Amerika Yüksek Komiseri tarafından Batı Almanya'ya davet edilen Dışişleri Bakanı Dean Acheson'un önümüzdeki pazar günü saat 11.35'te Bonn'a gelmesi beklenmektedir. Aynı kaynaklarda tasvir edildiğine göre Acheson, derhal Federal Cumhurbaşkanı Heuss'ı ziyaret edecektir. Birleşik Amerika Dışişleri Bakanı, bundan sonra Yüksek Amerikan Komisyonu üyeleri ile birlikte Başbakan Adenauer'in gerisine verilecek öğle yemeğinde bulunacaktır. Badgesberg'te "La Redoute, Şatosunda bir resmi kabul tertip edecektir.

Beden Terbiyesi Enstitüsünü açılırken Beden Terbiyesi Enstitüsünün Ankara'da açıldığı dünki sayımızda haber vermiştik. Resim, açılış töreni esnasında Beden Terbiyesi Umum Müdürü V. Aslır Şaşar'ın nutkunu verdiği sırada alınmıştır. (Foto: Hürriyet)

SPOR Suriyelilerle oynayacak olan takım

Futbol Federasyonu takımı girecek olan oyuncuların tesbit etmekte mesgul. Ankara, 9 (Telefonla) — 20 Kasım'da Ankara'da oynanacak Türkiye - Suriye millî maçına çıkacak futbol millî takımımız seçmek üzere Ankara'da toplanan Futbol Federasyonu 3 gündüzenberi çalışmalarına devam etmektedir. Bu akşam nihayet buan toplantılar sonunda millî takım kadrosu esas itibariyle tesbit edilmiştir. 22 kişiden müteşkil olan kadroya İstanbul'daki Beynelmîl Federasyona Suriye Federasyonuna bildirilmiştir. Bu kadro içindeki eksiklikleri nazaran büyük değişiklikler yapılmış ve Ankara'da 6 futbolcu alınmıştır. Futbol Federasyonu 16 kişiye incek olan esas kadroyu henüz tesbit edememiştir. Bu kadro da önümüzdeki pazar günü Ankara'da yapılacak mühim maçlardan sonra kat'ı sekinli olacak, netice pazartesi sabahı resmi bir tebliğ ile bildirilecektir.

Aciz halinde olan firmanın durumu

(Baştarafı 1 incede) malî vaziyetleri sarılsan diğer Banka ve müesseseler. Diğer taraftan bu firma ile alakalı bazı Banka ve müesseselerin malî vaziyetlerinin de sarılsadığı ilâve edilmektedir. Eger bu firma alacaklılarıyla bir anlaşmaya varamıyacak olursa borçlu bulunduğu kimseler arasında da bazı iflasların zuhur edeceği kanaati izah edilmektedir. Dün geç vakit Borsaya gelen haberlerde, bankaların bu firmaya 4 birçok evlerin kiremitleri için firtına aşakları kökünden sökmüştür. Firtına devam etmektedir. Zarar ve ziyân henüz tesbit edilememiştir.

Evvelki geceki lodos fırtınası

(Baştarafı 1 incede) den evvel limana muvasalat etmişlerdir. Şehirdeki tahribat Firtına şehride de bazı tahribata sebep olmuştur. Bu arada Beşiktaşta bir polis kulübesi rüzgârların tesiriyle sürüklenerek parçalanmış. Topkapıda asfalt üzerine devrilen bir servi ağacı hem yolu kapatmış ve hem de civardaki telefon tellerini koparıp indirmiş. Bu kirköy ve Yeşilköyde telefon muhaberatı sekteye uğramıştır. Bu arada, rüzgârın şiddetli şehirlerarası telefon muhaberatından bir kısmı da sekteye uğradığından, dün İstanbul ile Eskişehir, Adana, Afyon, Kayseri, Sivas, Çankırı ve Kastamonu ile muhaberat temin edilememiştir. Şehir hattı vapur seferlerinde de aksaklıklar olmuş. Anadolu hattı iskelelerine bütün gün vapur seferi yapılamamıştır.

Yurtta hava durumu

Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünden bize verilen malûmata göre, 24 saat içinde yurdumuzda hava, Trakya, Marmara, Ege ve Akdeniz bölgelerinde, Orta Anadolu'nun batı tarafında çok bulutlu ve yer yer yağışlı, fırtınalı, diğer bölgelerde bulutlu geçmiştir. Yağışlar yağmur şeklinde olmuştur. 24 saat içinde yurdumuza düşen yağış miktarları metrekarede Çankırı'da 38, Kırklareli'de 31, Isparta'da 29, Maniada 25, Edirne'de 23, Kocaeli'de 22, Kütahya'da 21, Güztepe ve Uşak'ta 19, Pınarhisar'da 16, Aydın ve Yeşilköy'de 13, Kartal'da 12, Lüleburgaz, Manavgat ve Kütahya'da 10, Bandırma'da 6, Bilecik ve Vanda 7, Antalya ve Çorlu'da 6, Şile'de 5, Burdur ve Tokat'ta 4, Iğırda 2, Kilogramdır. En düşük sıcaklıklar sıfırın altında 4'dür. Karadağ'da 4, Karşıdağ'da 4, Karşıdağ'da 4.

oleybol şampiyonası ikinci küme maçları

- B. T. İst. Bölgesi Müdürlüğünce: 12 ve 13. 11. 949 cumartesi, pazar nleri İstanbul Teknik Üniversitesi onunda yapılacak olan İstanbuloleybol şampiyonası II. ci küme maçları: 2. 11. 949 cumartesi 4.30 İst. Spor - Taksim 5.15 Topkapı - Beykoz 3.00 Anadolu - Denizgücü 3.45 K. Gümrük - A. Hisarı 3. 11. 949 pazar 9.30 Moda - (İst. Spor - Taksim) galibi 0.15 Unkapanı - (Topkapı - Beykoz) galibi 1.00 Tarabya - (Anadolu - Denizgücü) galibi 1.45 Beşiktaş - (K. Gümrük - A. Hisarı) galibi

Mohaç kir koşusu

- B. T. İst. Bölgesi Müdürlüğünce: — Mohaç kir koşusu 13. XI. 949 ar günü saat 10'da Galatasaray'da önünde başliyaacaktır. — Küme III 3000 metre Küme I 5000 metre — Yarışmalara katılacak atletlerin cumartesi günü saat 10'a kadar kayıtlarını yaptırması lazımdır.

Kömür dağıtımı

(Baştarafı 1 incede) Diğer taraftan bu firmaya 4 birçok evlerin kiremitleri için firtına aşakları kökünden sökmüştür. Firtına devam etmektedir. Zarar ve ziyân henüz tesbit edilememiştir. Borsaya gelen haberlerde, Avru-pa'da doların devalué edilme-si zaruretini ileri sürülmemekte olduğundan İsviçre ve Fransada altın fiyatlarının yükselmeğe başladığı bildirilmektedir. sterlinin tekrar düşeceği ilâve edilmektedir. Bu sebeple ellerinde döviz bulunanlar bunları satın almaya başlamışlardır. Dolar havale: 444 İsviçre frangı 103.5, frang 81 adedi 100 kurus.

At Satışı

Asağıda mahalleri ile gün ve saatleri yazılı yerlerde at satışı pazarlıkla yapılacaktır. Tatillerin helli gün ve saatte satış yerlerine gelmeleri. Pazaryeri Satış günü ve saati Beykoz Atpazarı 12/11/949 9.30 Omerli'de 15 " " 10 Satıyer Atpazarı 16 " " 9.30 Üsküdar Atpazarı 18 " " 9.30

Yeni döviz kaynakları

Bazı basit şeyler bizde de yeni döviz kaynakları temin edebilir. Meselâ, Mısır istihsal ettiği pamuğun tohumlarını Fransız yağınamı altında zeytinyağı yerine kullanmaktadır. Türkiye de pa-

Güzel bir ticari dürüstlük nümunesi

Belfast 9 (AP.) — Charles Liddy adlı İrlandalı bir berber, 1939 da harp patlamadan 3 gün önce bir Alman firmasına 6 ustura sipariş etmiş ve parayı sipariş kâğıdına ekliyerek postalamıştı. Harp patlayınca, berber bu parayı zarar hesabına geçirmiş ve unutmuştu. Bugün Solingen'ın Wagner ve Lange firması İrlandalı berbere usturaları göndermiş ve ilişik mektupta, sipariş karşılama hususundaki gecikmeden ötürü özür dilemiştir.

Satılık Amyant

Mihalıççık mah. temiz to amyant, çuvalı İstanbul'da depo teslim. Adres: Veli Aler Han 3/8. Tel: 42216

At Satışı

Asağıda mahalleri ile gün ve saatleri yazılı yerlerde at satışı pazarlıkla yapılacaktır. Tatillerin helli gün ve saatte satış yerlerine gelmeleri. Pazaryeri Satış günü ve saati Beykoz Atpazarı 12/11/949 9.30 Omerli'de 15 " " 10 Satıyer Atpazarı 16 " " 9.30 Üsküdar Atpazarı 18 " " 9.30

DUNKÜ BULMACANIN HALLİ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 AYANAZAZAZI
2 DALAVERE A
3 AKAMET MİS
4 PA IN HEBA
5 AMA EBARI K
6 ZOR LAN KI
7 AZILEDEN R
8 ZERAFEN
9 İMAM NİHAT
10 İ AYA İTA

Soldan Sağa: 1 - Osmanlı padişahlarından biri. 2 - Bir hastalık. 3 - Çekoslovakya'nın ilk cumhurbaşkanı. 4 - Geyik cinsi bir hayvan. 5 - Amir. 6 - Bir nota. 7 - Yüz verme. 8 - Afroz edilmiş kimse. 9 - Gizli olma. 10 - Kâtip.

Yukarıdan Aşağı: 1 - Murahhas. 2 - Aşya. 3 - Aşğılık. 4 - Derinlik. 5 - Yapmaktan emir. 6 - Takı. 7 - Yüz verme. 8 - Kekemelik. 9 - Bir soru edati. 10 - Bir renk. Köpeklerle verilen bir yemek. Arslan. 9 - Kızlık. 10 - Güzellik. Hazır tatlıdır.

DUNKÜ BULMACANIN HALLİ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
1 AYANAZAZAZI
2 DALAVERE A
3 AKAMET MİS
4 PA IN HEBA
5 AMA EBARI K
6 ZOR LAN KI
7 AZILEDEN R
8 ZERAFEN
9 İMAM NİHAT
10 İ AYA İTA

At Satışı

Asağıda mahalleri ile gün ve saatleri yazılı yerlerde at satışı pazarlıkla yapılacaktır. Tatillerin helli gün ve saatte satış yerlerine gelmeleri. Pazaryeri Satış günü ve saati Beykoz Atpazarı 12/11/949 9.30 Omerli'de 15 " " 10 Satıyer Atpazarı 16 " " 9.30 Üsküdar Atpazarı 18 " " 9.30